

H a b e r l e r

GÜNEY - DOĞU AVRUPA ARAŞTIRMALARI KURUMUNUN HAMBURG TOPLANTISI

Üyesi bulunduğumuz Güney - Doğu Avrupa Araştırmaları Kurumunun 22 - 27 Mart 1976 tarihleri arasında Hamburg'da düzenlediği Komite toplantısına Başkanımız Ord. Prof. Enver Ziya Karal ve Prof. Dr. Bekir Sıtkı Baykal katıldılar. Bu toplantıya yurdumuzdan UNESCO Türkiye Millî Komitesi Başkanı Prof.

Bedrettin Tuncel de çağrılmıştı. Sayın Prof. Karal'ın bize verdiği rapora göre toplantı Hamburg dolaylarındaki bir Araştırma Enstitüsünde yapılmıştır. Toplantıya 12 ülkeden çağrılan 58 kişiden 42'si katılmış, Komitenin gündeminde şunlar yer almıştır:

- 1) 1975 yılı çalışmaları
- 2) IV. Kongre hazırlıkları
- 3) Arşiv sorunu
- 4) Bilimsel bildiriler

Kurumun Genel Sekreteri Prof. Condurachi 1975 yılı çalışmaları hakkında bilgi verdikten sonra 1976 Kasımında Bükreş'de Yeniçağ Komisyonunun toplanacağını, burada 1923 - 1933 yılları arasında Balkanlar'da toprak sistemi konusu ile yine Balkanlar'da 1919 - 1923 yılları arasında imzalanan önemli diplomatik belgeleri kapsayan bir eserin çıkarılması konusunun görüşüleceğini söylemiştir.

1979 kongresi hazırlıkları sırasında saptanan konular arasında bulunan:

- 1) Milliyetçilik cereyanları
- 2) Balkan bunalımı
- 3) Şark meselesi bunalımı

konularının listeden çıkarılarak yerine Nasreddin Hoca hikâyelerinin Balkanlardaki etkisi ve Kemalizm konularının konması üyelerimizce önerilmiş ve bu öneriler onaylanmıştır.

Arşiv konusu görüşülürken, bazı delegeler Türk arşivlerinden faydalanmanın güçlüğünden söz etmişler, bunun üzerine Sayın Karal söz alarak, Türk arşivlerinin durumu hakkında geniş bilgi verdikten sonra yetmiş milyon civarında belgenin bulunduğu sanılan Türk arşivlerinde pek az belgenin sınıflandırılmış olduğunu, bunlardan Türk bilginleri kadar yabancı bilginlerin de yararlandığını, ancak bazı araştırmacıların geniş ölçüde mikrofilm almak istediklerini, bunun arşivin taşınması demek olduğunu, buna bizim gibi birçok ülkelerin de izin vermediğini, Türk Hükümetinin arşivleri düzenlemeye önem verdiğini, Ankara'da büyük bir arşiv binasının yapılmakta olduğunu, Arşiv Kanunu'nun Büyük Millet Meclisine verildiğini, söylemiştir.

Avrupahlaşmak, garphlaşmak, modernleşmek, endüstrileşmek terimleri üzerine yapılan tartışmalarda da söz alan Sayın Karal, Osmanlı tarihi bakımından bunların ne anlama geldiğini açıklamıştır.

25 Mart'tan sonra bilimsel bildirilerin okunmasına geçilen toplantıda şu konularda bildiriler sunulmuştur:

- 1) Güney - Doğu Avrupa memleketlerinde XIX yüzyılda bir endüstri devriminden söz edilebilir mi?
- 2) 1908'den önce Türkiye'de bir işçi sınıfı var mı idi?
- 3) Osmanlı devrinde âyan ve çiftlik örgütleri.
- 4) Tanzimat devrinde eğitim reformu.

Bu bildirilerin sunulması sırasında Sayın Karal söz alarak düşüncelerini belirttiği gibi 25 Mart toplantısının öğleden sonraki oturumuna da başkanlık etmiştir.